

Kényvismertetés - A Szent István csatahajó

Contributed by zsozsi

2004. October 23. Saturday 10:59

Last Updated 2007. September 26. Wednesday 22:48

There are no translations availableGyermekeim ismerik az Őrdeklődésem, hobby, ezért megleptek karácsonyra egy kényvvel. A kényv mindig szép ajándék, de ennek kártyáján senki nem írt semmit, mivel a címre:

Balogh Tamás-Csepregi Oszkár

A SZENT ISTVÁN CSATAHAJÓ

Ős a csatahajókat rövid története

GENERAL PRESS KIADÁS Megjelent 2002-ben

Ezt a kényvet szeretném röviden bemutatni, ajánlva az Őrdeklődőknek.

Az első részben a csatahajó kialakulásáról, felépítéséről, a hadiflottában elfoglalt helyéről olvashatunk.

A csatahajó a legnagyobb kaliberű tüzérséggel Ős a legerősebb páncéllal ellátott, 30 000-60 000 tonna vízszorító-tűz hadihajó. A kártyáján alakzatok képtelenségeiben felvonuló csatahajó feladata a tengeri csaták eldöntése volt. Nagyteljesítményű gőzturbinás, majd olajtűzelésű hajtóművek révén elérhető nagy sebességű nagy teljesítményű bevetéskor tette őket, így azokat a repülőgépek hordozókat Ős a rakéták megjelenéséig a flottacsapásmaró erők tekintették. Ezért a csatahajó az egyes flották hajónemei között az első helyen állt.

A tengeri hajópus eredetileg alárendelt szerepet játszott, a csatahajó segítő feladata végrehajtásában. A gyorsan fejlődő csatahajókat nagy méreteik miatt kénnel nyújtottak a tenger felé, Ős a repülőgépek támadásainak. A valaha épített legnagyobb csatahajó a 72 800 tonnás YAMATO Ős a MUSASHI volt. Egyenként kilenc 46 centiméteres Őgyával szerelték fel őket, melyek mindkettő elsüllyedt a repülőgépek hordozókról felszállás repülőgépek torpedó- Ős bombatalálatok következtében. (id. m. 9. old.)

A csatahajókat fő jellemzői a XIX. század végére, a XX. század elejére alakultak ki. Ezek: a fegyverzet, a páncéllal, felépítés Ős a meghajtás. A csatahajó egyes nyelvekben meghonosodott elnevezése (angol: battleship, olasz: nave da battaglia, német: Linienschiff) is utal arra, hogy elmozdonyúkat a sorban felvonuló, az ellenségre azonos oldalról támadást végző sorban hajózási hajókból alakult ki. A fegyverzet Ős a HMS VICTORY jelentette. A robbanásveszélyes fegyverzet fejlődése ellen a fegyverzetek védelme volt, ezért páncéllal (n. v. Őrt) elhelyezésével védekeztek. Az első ilyen Őrtezett hajó a francia GLOIRE (1859) volt, amely a vitorlákon kívül a víz alatti borítókkal Ős hajócsavaros hajtóművel is rendelkezett. A fa hajótest mindkét oldalát 120 mm-es páncéllemezekkel borították. Nagy-Britannia ezt nem Őzhette tölteni, vízilaszaként 1860-ban elkészítették a teljesen vasból készült VARRIOR vitorlás gozást, melyet a BLACK PRINCE kért. A spanyolok sem maradhattak ki ebből a versenyből, 1861-ben építette a NUMANCIA.

A kértező forradalmi Őj-tűz a forgatható Őrtvektoron megjelenése volt. Az Őszak-amerikai polgárháborúban (1865) a Chesapeake-Őrtben Őrt páncélos hajó csapott Őrt: a Merrimackból Őrt Őrt CSS VIRGINIA a dőlt oldalán, m. g. az Őszakikat a svéd John Ericsson tervei alapján Őrt USS MONITOR kért (1862. 03. 09.). A

VIRGINIA Ágyái (köt oldalon 5-5) még hagyományosan voltak elhelyezve, még a MONITOR köt Ágyait egy forgatható toronyba helyezte a tervező (Átletadó Coles angol kapitány volt). A haját csak gozóp hajtotta. Ezeknél jelent meg eloszár az elozokban említett négy kávetelmény: fegyverzet (forgatható ívegtorony), páncélat (mindköt hajás vasbáit) opáit), felópá-tás (a VIRGINIA ferde páncélatjárás és a MONITOR s-k, alacsony páncélatfedélat) lepartantak a ívedékek), és a meghajtás (mindköt haját csak gozóp hajtotta).

A kávetkező ípás ezeknek az Á-tásoknak az alkalmazása volt. 1862-ben elkészült az első vitorlázat nélküli csatahajás, az angol DEVASTATION. A forgatható Ágyatorony nehezen terjedt el (valászu oka, hogy sok vörtes hajás volt, és nem akarták lebontani), ezért a jobb kávetés árdekekben a forgatható oldallívegeket a páncélat megerősése mellett páncélatzott termekben Ágynevezett "kazamatákban" helyezték el.

Megjelent viszont a dőfoorr, vagy mászkáopp a vágásarkantyó, mely a kósbó haják jellegzetes formáit adta. Ezt a vágásarkantyó Tegetthoff admirális remékül hasznáta, amikor a lissai Átkázetben 1866. 07. 22-én dőfoorrával elsüllyesztette az olasz RE D'ITALIA-t.

A kósbók során tovább tisztult a forma, csökkent a ívegek száma, de nőtt az úreték. A ívegeket forgatható toronyba helyezték, egy toronyba kettőt. A fedélatet a ívegtornyok uralták, minden tárgy, felópá-tmány elhelyezés és a cöt szolgálta, hogy minél nagyobb kávetési szágák legyen. Ezen szempontok alapján 1906-ban megópáit az a DREADNOUGHT, mely egycsapásra korszerűtlenné tette az eddig ópáit haját. Hátránya az volt, hogy csak nagy úretu ívegekkel rendelkezett, melyek hamar elhasználdtak, kb. száj ívetés után cserélni kellett. Ezért a kialakított haját-puson változtattak, és felszerelték kázetes úretu ívegekkel is. A továbbfejlesztett változatok egészen a második világháború végéig meghatározók voltak a flottákban. Legismertebb tápusok a csatacirkálás Néhány ismert név: angol PRINZE OF WALES, KING GEORGE V., NELSON, RODNEY, a német BISMARCK, TIRPITZ, a francia RICHELLIEU, CLEMENCEAU, a japán YAMATO, MUSASHI és az amerikai MISSOURI. Napjaink elvesztések jelentőságát, szerepét az anyahaják és a tengeralattjárók vették át.

A második rész a SZENT ISTVÁN csatahajás történetével foglalkozik.

A kiegyezés (1867) Ausztria és Magyarország kázetés Ágyának nyilvánlotta a kálátgyet, a hadlátgyet és a káitágeinek fedése mártákáig a páonzlátgyet. A kiegyezés után még sokáig, háár a káitágeket kázet viselták, a haditengerészet elnevezése "császári-királyi" (K.K) volt. 1889-ben kelt legfelsőbb leirat változtatta ezt "császári Ás királyi" (K. u. K) megnevezésre. Az Ás kázetés az egy uralkodás vezette köt ország, a köt ország tulajdonában ívóre utalt. Ez azért is fontos volt, hogy az idokázetben nehezen megindulás flottafejlesztésből magyar illetőségű hajásgyák is kapjanak megrendelést, ne csak beszállták legyenek (mai fogalommal főállalkozás legyen).

Az angol DREADNOUGHT megjelenése után tőbb hatalom is kávette Anglia páldáit, és ilyen tápusó hadihaják ópá-tását kezdte. A nagy kaliberu (30,5 és 34,5 cm) ívegeket tőbb páncéltoronyban helyezték el, melyeket a legváltozatosab elrendezésben kombináltak. Az 1910-es évektől kezdve a ívegtornyokat kizárólag a kázetpvnalban helyezték. Az Osztrák-Magyar Monarchia tervezett hajásosztályának, a VIRIBUS UNITIS osztálynak ívegelrendezésre Ájdnáságnak számát, mivel elíhátul köt-köt ívegtoronyban az eddig alkalmazott köt íveg helyett három íveget helyeztek. A ívegtornyok egymás felett voltak, Ágy az alsóbb elhelyezésu nem akadályozta a felső kávetés. A kávetési szágák 320 fok volt, tehát a 12 nézálívegből egyszerre tudtak Ássztázet leadni. A 30,5 cm-es ívegeket a Skoda gyár szálllotta. A kószlő csatahaják hármat (VIRIBUS UNITIS, TEGETTHOFF, PRINZ EUGEN) a Stabilimento Tecnico kószl-tett, még egy (SZENT ISTVÁN) elkószl-tásre a magyar Danubius Hajás- és Gápgyár Rt. kapott megátást.

A SZENT ISTVÁN csatahajás ópá-tásvel, valamint első harci bevetésén bekávetkezett elsüllyedésével foglalkozó továbbiakban a kányv. Ezeket nem ismertetőm, az árdeklodok olvassák el Kráimlí Mihálynak a Hadtörténelmi Kázetmányekben megjelent ismertetőt (irodalomjegyzékben megadva). Itt csak annyit, hogy harci feladatra kítva kó olasz torpedáveto keresztelte az Átást. Fogalmuk sem volt, milyen hajákkal találkoztak az olasz MAS-ok (torpedáveto), de háború ívón kiltek a torpedákat, melyek pont a SZENT ISTVÁN-t találták el. A találhat idopontja

1918. június 10., hajnali 3 óra 30 perc. A találat után még árájkig a vízben úszott. Megpróbálták vontatni, de sikerülte olyan súlyos volt, hogy felhagytak a kísérlettel. 1918. június 10-én reggel 6 óra 12 perckor hullámsíkján merült, magával vevé 4 tisztet és 85 matrózt. Az 1087 fős személyzetből csak a SZENT ISTVÁN mai orzói. Ennél sokkal izgalmasabb a kinyv befejező, harmadik része, ugyanis a szerzők közül Csepregi Oszkár tevélegesen is résztvett az elsüllyedt SZENT ISTVÁN csatahajó felkutatásában.

A kinyvnbőlzo kábelTV-s csatornákon izgalmas filmeket nézhetünk, melyekre ezen a honlapon is felhívjuk figyelmünket. Az ilyen expedícióknak az izgalmon, vízrázkóson, levélterítson töl egyetlen nehézsége van, ez a finanszírozás. Csak csodálni lehet ennek a kis csapatnak a lelkesedését és főleg a kitartását, hogy legyőzve az akadályokat, véghezvitték sok titkon reménykedő tengerész álmát: tisztázták a hajó pusztulásának pontos részleteit, rajzokat, filmet készítették a hajóról.

Magyar kezdeményezésre a horvát Állam a hajót hivatalosan tengerésztemető, valamint első világháborús hosi emlékművé nyilvánította.

Bőve poraikra!

Irogalomjegyzék:

- Hadtörténelmi Közlemények 2000/I KR. MLI MIH. LY: Az S. M. S. "SZENT ISTVÁN"
- Hadtörténelmi Közlemények 2001/I KR. MLI MIH. LY: MAGYARORSZÁG ÉS A CS. KIR. HADITENGERESZ MEGRENDELÉSÉNEK KVÁTA SZERINTI MEGOSZTÁSA
- <http://www.militaria.iif.hu/kozlem.htm> Hadtörténelmi Közlemények
- <http://www.stile.coventry.ac.uk/cbs/staff/beece/ahnavy/index.htm> K.u.K. hadihajó ismertetője angol
- <http://www.skpu.hr/podaci/izlozbe/12.html> horvát nyelvű, sok téma
- <http://www.geocities.com/Pentagon/Bunker/5294/main.html> Tegetthoff osztály, a Szent István elsüllyedése, elhelyezkedése a tengerfenéken angol
- <http://worldatwar.net/chandelle/v1/v1n2/adriatic.html> tábék közül a Szent Istvánt elsüllyesztő MAS 15 és a K.u.K. L135 típusjelű tengerészeti repülője angol
- <http://homepages.fh-giessen.de/~hg6339/index.htm> haditengerészeti evolúciójára erre mondják: KIR. LY! angol
- <http://www.oz.net/~markhow/pre-dred/dreadnought/elotti> tábpusok ismertetője angol
- <http://meltingpot.fortunecity.com/maldives/738/> predreadnought miniatúra
- <http://www.btinternet.com/~philip/torps.htm> a torpedó evolúciójára angol (feltalálójára osztrák tengerésztiszt)
- <http://www.geocities.com/Pentagon/6946/index.html> Kovács Péter K.u.K modelltervek forgalmazója
- <http://www.navalships.org/ussmonitor.html> USS Monitor webcím
- <http://www.cwc.lsu.edu/cwc/links/cwinfo3.htm> USA civil war webhelyek

Â